

Posudek školitele na disertační práci Mgr. Petra Šusty Vliv dlouhodobého pobytu jedince v dětském domově na jeho morální vývoj (obor pedagogika na FF UK, 2018)

Mgr. Petr Šusta předložil k oponentnímu řízení disertační práci na oboru pedagogika pod názvem *Vliv dlouhodobého pobytu jedince v dětském domově na jeho morální vývoj*. Autor, který se dlouhodobě zabývá problematikou dětských domovů a má v této oblasti i značnou publikační činnost, se pokusil v disertační práci komparovat rozdíly v morálním vývoji dětí a mladistvých, kteří dlouhodobě pobývali v dětských domovech s těmi, kteří prošli běžnou rodinnou výchovou. Za tímto účelem prostudoval metodologii Lawrence Kohlberga v jejím vývoji a v kritickém náhledu jeho oponentů – a tuto teorii posléze použil k vlastnímu šetření ve výzkumné sondě věnované uvedeným dvěma skupinám dětí a dospívajících.

Disertační práce v rozsahu 155 stran (a 6 stran příloh) je rozdělena na teoretickou a empirickou část. V teoretické části se doktorand zabýval problematikou výchovných ústavů, ale i otázkou metodologie zjišťování morálního vývoje jedince. Empirická část byla věnována problematice výzkumu: jeho cílům, průběhu zkoumání a popisů dosažených výsledků. K výzkumnému šetření jsou po závěrech připojena kritická hodnocení tohoto zkoumání z hlediska současné pedagogické teorie. V široce založené kapitole, v níž autor polemizuje s možnostmi výzkumného užití Kohlbergovy teorie, je uvedena celá řada autorových námitek a připomínek, které mohou sloužit jako vodítka při úvahách o jejím budoucím užití ve výzkumech analogického druhu.

Celkové hodnocení předložené disertační práce: Hodnocení lze směřovat do několika bodů, v nichž je možné:

- ocenit dobrou orientaci autora v problematice ústavní výchovné péče o děti a dospívající v ČR;
- upozornit na snahu shrnout dlouho diskusi kolem Kohlbergovy teorie morálního vývoje a zkusit ji aplikovat do výzkumné praxe;
- zvláště ocenit delší kritický exkurz zabývající se v závěru práce připomínkami a kritickými poznámkami k užití výzkumné metodologii.

Předložený text je čtivý, obsahuje řadu inspirativních podnětů, opírá se o řadu pramenů a sekundární literatury. Umožňuje čtenáři dobrý vhled do problematiky ústavní výchovy v jejím vývoji i současnosti; poukazuje i na složitou problematiku komparace dětí a mládeže vychované v ústavech a v rodinném prostředí. Zkoumaná problematika představuje stále aktuální tematiku, která má své vlastní perspektivy jak v teorii, tak v pedagogické praxi.

V předložené podobě lze předloženou disertační práci doporučit k obhajobě.

